

22 november 2013- Versie 2.0

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en achtergrond	3
1.2 Doel	3
1 Wettelijk kader	4
1.1 Soortbescherming Flora- en faunawet	4
1.2 Rode Lijst	6
1.3 Gebiedsbescherming	6
1.3.1. <i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	6
1.3.2. <i>Ecologische Hoofdstructuur (EHS)</i>	6
2 Locatie en activiteiten	8
2.1 Locatie	8
2.2 Activiteiten	9
3 Werkwijze	10
4 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten	11
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	11
4.2 Effecten op beschermde gebieden	11
5 Soortbescherming: resultaten en effecten	12
5.1 Planten	12
5.1.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	12
5.1.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	13
5.1.3. <i>Effectbespreking</i>	13
5.2 Vogels	13
5.2.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	13
5.2.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	13
5.2.3. <i>Effectbespreking</i>	13
5.3 Grondgebonden zoogdieren	14
5.3.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	14
5.3.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	14
5.3.3. <i>Effectbespreking</i>	14
5.4 Vleermuizen	14
5.4.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	14
5.4.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	15
5.4.3. <i>Effectbespreking</i>	15
5.5 Reptielen	16
5.5.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	16
5.5.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	16
5.5.3. <i>Effectbespreking</i>	16
5.6 Amfibieën	16
5.6.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	17
5.6.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	17
5.6.3. <i>Effectbespreking</i>	17
5.7 Vissen	17
5.7.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	17

5.7.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	17
5.7.3. <i>Effectbespreking</i>	18
5.8 Ongewervelden	18
5.8.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	18
5.8.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	18
5.8.3. <i>Effectbespreking</i>	18
6 Conclusies en aanbevelingen	19
6.1 Beschermde soorten	19
6.2 Ontheffing Flora- en faunawet	20
6.3 Gebiedsbescherming	22
6.4 Aanbevelingen	22
7 Literatuurlijst	25
Colofon	26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

In het kader van de Uithoflijn in Utrecht wordt een verruimde boog rond het CBOI van het UMC aangelegd. Hiertoe zullen bomen worden gekapt en zal de watergang ten westen van de Heidelberglaan worden verlegd. De Münsterlaan wordt eveneens gedeeltelijk verlegd vanwege de halte UMC, die wordt uitgevoerd met gescheiden perrons voor bussen en trams. Daartoe komen de trambanen ter plaatse verder uit elkaar te liggen

Bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of er door de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden optreden. In de voorliggende quick scan ecologie worden alle beschermde soortgroepen flora en fauna behandeld (Flora- en faunawet) en wordt tevens ingegaan op de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Nota Ruimte).

Aangezien er in het najaar van 2013 noodkap heeft plaatsgevonden van een aantal hoge Populieren langs de Münsterlaan, is van het onderhavige rapport een tweede versie opgesteld, waarin het effect van deze noodkap op de conclusies uit de eerste versie van deze rapportage is verwerkt.

1.2 Doel

Voorliggende rapportage betreft een quick scan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Na afronding van de quick scan is duidelijkheid verkregen over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen.

De quick scan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- Is er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig?
- Is er toestemming nodig voor werken in EHS gebied?

1 Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en middels het beleid uit de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

1.1 Soortbescherming Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2).

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is een wijziging in de Flora- en faunawet doorgevoerd. Met de wijziging van de Flora- en faunawet is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de ‘functionele leefomgeving’ van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrictlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Deze handelswijze kan formeel worden bekrachtigd bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag geeft dan een zogenoemde ‘positieve afwijzing’ af. Dat betekent dat er geen ontheffing nodig is omdat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen. Recent zijn er uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) waarbij het ministerie van EL&I onterecht de ontheffingsprocedure niet volledig doorlopen had. De positieve afwijzing was onterecht afgegeven. Het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie van de groene adviesbureaus waarbij Movares ook is aangesloten, benadrukt naar aanleiding van deze uitspraken dat maatregelen om effecten op natuur te voorkomen veel meer aandacht moeten krijgen. In de praktijk betekent dit veelal een tijdige en adequate uitvoering van maatregelen waarvan de effectiviteit is aangetoond.

1.2 Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EL&I. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

1.3 Gebiedsbescherming

1.3.1. Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Nederland zal in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

1.3.2. Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

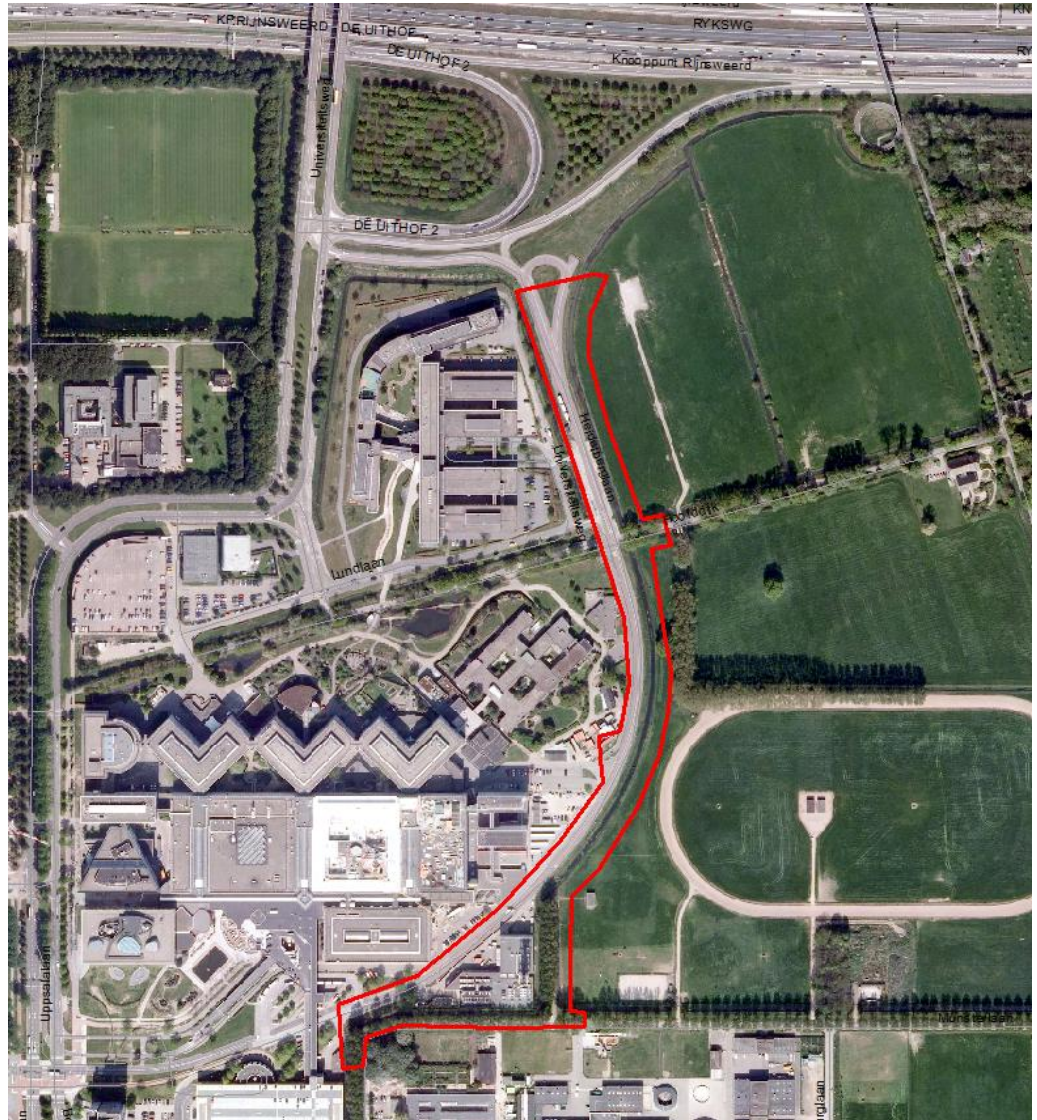
De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van de EHS is vastgelegd in de Nota Ruimte. De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te

begrenzen. Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in juli 2008 wordt het ruimtelijke beleid van de provincies vastgelegd in structuurvisies. Totdat de nieuwe structuurvisies zijn opgesteld, gelden de bestaande streekplannen en provinciale omgevingsplannen volgens de Wro als structuurvisie. Provincies wijzen in hun structuurvisie de gebieden aan die onder de EHS vallen. In of in de nabijheid van EHS-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het EHS-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van de EHS vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

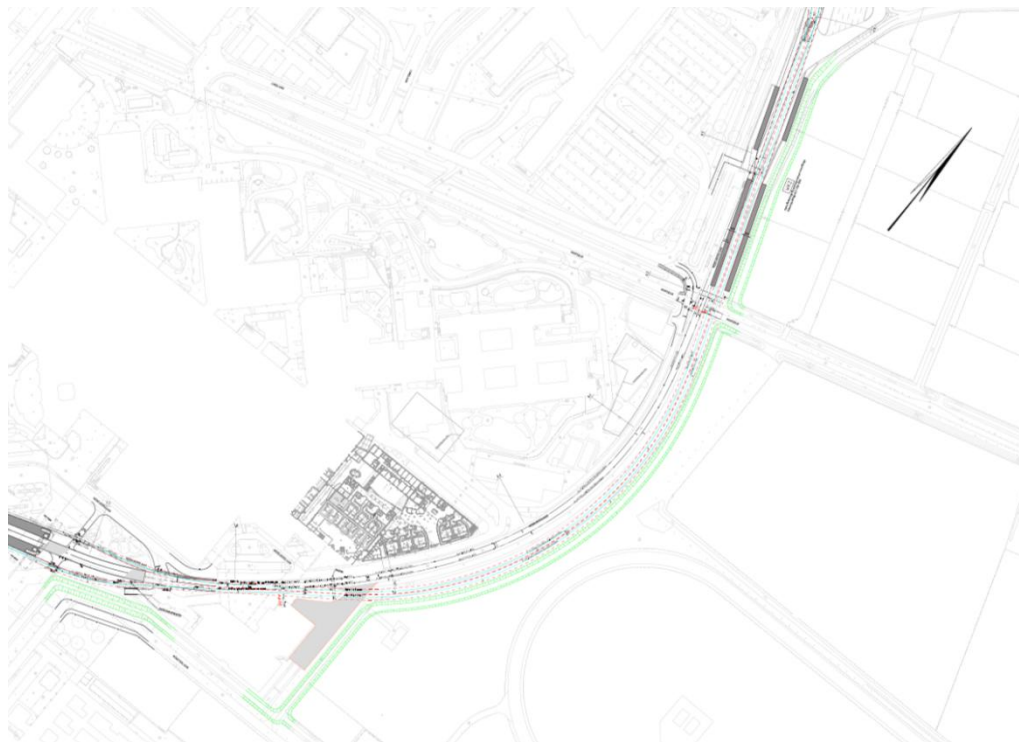
2 Locatie en activiteiten

2.1 Locatie

Het plangebied ligt in de Uithof in de stad Utrecht, provincie Utrecht. De ligging van het plangebied is weergegeven in onderstaande figuren.

Figuur 1: Luchtfoto met hierin de ligging van de planlocatie met rood aangegeven (bron luchtfoto: Geoserver).

Figuur 2: Uitsnede situatietekening met de ligging van de planlocatie (uitsnede uit Situatietekening Variant Ruimere bocht CBOI Km 7.500 – Km 8.400, kenmerk EBV0035-BNS-200-022, versie 0.1, 19-02-2013).

2.2 Activiteiten

In het kader van de Uithoflijn wordt een verruimde boog rond het CBOI van het UMC aangelegd. Hiertoe worden bomen gekapt en wordt de watergang ten westen van de Heidelberglaan verlegd. De planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. Daarnaast wordt, vanwege de halte UMC die middels gescheiden perrons voor bussen en trams wordt uitgevoerd, de Münsterlaan deels verlegd om ruimte te creëren voor de Uithoflijn.

3 Werkwijze

Voor de quick scan ecologie zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn diverse verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Als uitgangspunt hierbij is aangehouden dat wordt gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het uurhok (5 x 5 km) van de projectlocatie, en naar aangrenzende uurhokken.

Met de bureaustudie is tevens gekeken naar de ligging van beschermde gebieden.

2. Oriënterend veldbezoek

Er is overdag op 10 juli 2013 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan de projectlocatie gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond de projectlocatie. De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals boomcamera, batdetector, vallen). De aanwezige watergangen zijn wel eenmalig bemonsterd met een schepnet. Tijdens de inspectie heeft tevens een beoordeling van potentiële geschiktheid als groeiplaats, verblijfplaats en/of foerageergebied plaatsgevonden (biotoopbeoordeling).

3. Conclusies

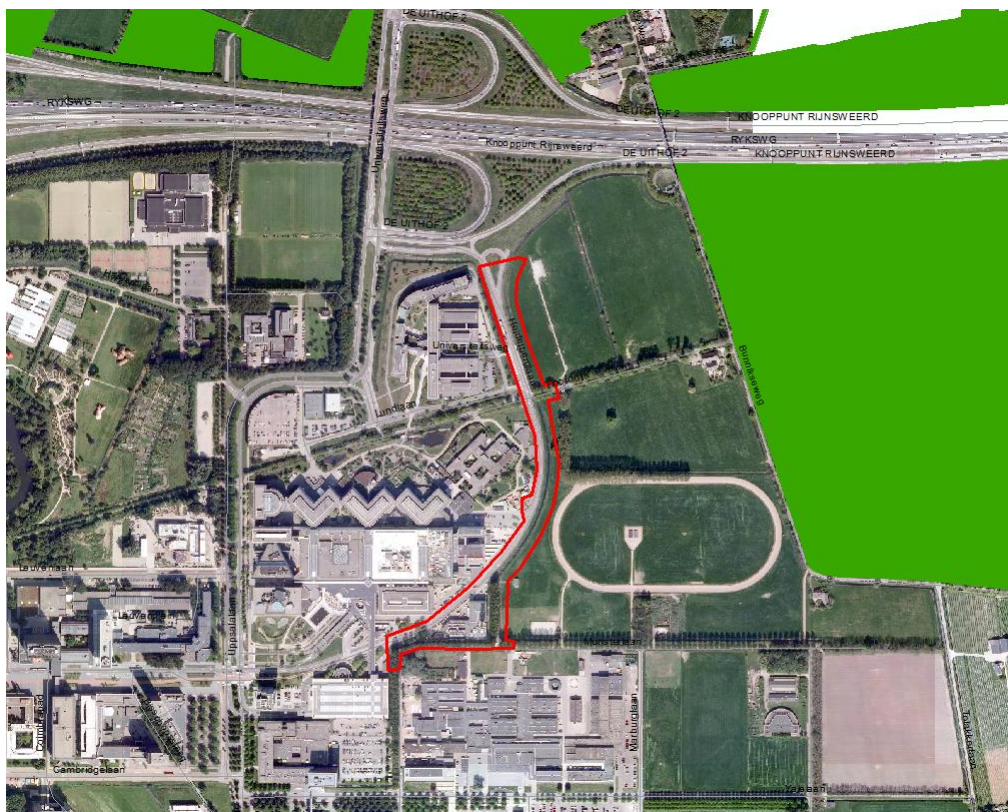
Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de natuurwaarden op de projectlocatie.

4 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde gebieden.

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Binnen 4 kilometer van het plangebied is geen Natura 2000-gebied aanwezig. Wel ligt op ruim 270 meter ten oosten en ten noorden van het plangebied terrein dat behoort tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Figuur 3: Luchtfoto met hierin de ligging van de EHS (groen gemarkeerd) ten opzichte van de planlocatie (rood gemarkeerd) (bron luchtfoto: Geoserver).

4.2 Effecten op beschermde gebieden

Het plangebied heeft geen overlap met beschermde natuurgebieden. Gezien de ruime afstand treden geen effecten op Natura 2000-gebieden op. Het is echter niet geheel uit te sluiten dat er bij verhoogde geluid- of lichtproductie in de bouwfase- of in de eindfase effecten zijn op de nabijgelegen EHS-gebieden. Indien toename van geluid of licht door het project niet kan worden uitgesloten dient contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag (provincie Utrecht) over de omgang met externe werking op het nabijgelegen EHS gebied. Als er verlichting noodzakelijk is, wordt deze afgestemd op de omgeving en uitsluitend naar behoefte gebruikt.

5 Soortbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden zoals genoemd in hoofdstuk 2 op beschermde natuurwaarden kunnen optreden.

De resultaten en effectbespreking zijn per soortgroep weergegeven.

5.1 Planten

5.1.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn.

Tabel 1: Strenger beschermde plantensoorten die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
2	blaasvaren
2	daslook
2	gele helmbloem
2	gevlekte orchis
2	grote keverorchis
2	gulden sleutelbloem
2	jeneverbes
2	klein glaskruid
2	lange ereprijs
2	muurbloem
2	parnassia
2	prachtklokje
2	rapunzelklokje
2	rietorchis
2	ruig klokje
2	steenanjer
2	steenbreekvaren
2	stijf hardgras
2	tongvaren
2	veldsalie
2	waterdrieblad
2	wilde gagel
2	wilde herfsttijloos
2	wilde kievitsbloem
2	wilde marjolein
2	zomerklokje
2	zwartsteel
3	drijvende waterweegbree

5.1.2. Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit bestrating en weiland. Daarnaast zijn smalle wegbermen en oeverstroken aanwezig. De begroeide delen van het plangebied bestaan grotendeels uit soortenarme grasvegetatie en ruigten. In de wegbermen en oevers zijn plaatselijk soorten als gele lis, gewone duivenkervel, kruipende boterbloem en diverse klaversoorten aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Deze worden op basis van de waarnemingen en de aanwezige biotopen ook niet verwacht.

Figuur 4: Sloot met soortarme grasvegetatie binnen het plangebied. Zicht in noordelijke richting.

5.1.3. Effectbespreking

Er worden geen effecten op beschermde planten verwacht.

5.2 Vogels

5.2.1. Resultaten bureaustudie

In de omgeving van de projectlocatie komen 85-104 broedvogelsoorten voor waarvan 8-10 soorten zijn opgenomen op de Rode lijst (SOVON, 2002).

5.2.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied zijn nesten van een knobbelzwaan en van een meerkoet waargenomen. Daarnaast zijn in de omgeving diverse broedvogels waargenomen. Binnen en rond het plangebied zijn bomen, struiken en ruigten aanwezig die geschikt zijn als broedbiotoop voor diverse algemene broedvogels. Er zijn in de bomen binnen het plangebied geen holten of horsten aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Er worden binnen het plangebied dan ook geen jaarrond beschermde nesten verwacht.

5.2.3. Effectbespreking

In het plangebied zijn knobbelzwaan en meerkoet waargenomen. Daarnaast is het plangebied geschikt voor andere verschillende soorten (algemene) broedvogels. Indien er tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd nabij broedende vogels kunnen deze worden verstoord.

Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden, met name het dempen van water, het kappen van bomen en het verwijderen van begroeiing, buiten het broedseizoen (+/- 15 maart – 15 juli) uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is dient voorafgaand aan de uitvoering middels een veldcheck te worden vastgesteld dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn.

Er zijn geen holten of horsten waargenomen die door vogels met jaarrond beschermde nesten gebruikt kunnen worden. Negatieve effecten op deze soortgroep door de voorgenomen werkzaamheden worden dan ook niet verwacht.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn.

Tabel 2: Strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
2	eekhoorn
3	das
3	waterspitsmuis

5.3.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied zijn diverse konijnen en konijnenholten waargenomen. Daarnaast zijn vooral de ruiger begroeide delen van het plangebied geschikt als leefgebied voor algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren als egel, mol en diverse algemene muizensoorten. Gezien het aanwezige biotoop is het niet waarschijnlijk dat het plangebied van belang is voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. Incidentele passage door das of eekhoorn is echter niet geheel uit te sluiten.

5.3.3. Effectbespreking

In het plangebied worden diverse algemeen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 1 van de Flora- en faunawet) verwacht. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. De zorgplicht kan worden ingevuld door vanuit één kant te werken, zodat dieren kunnen vluchten.

Met uitzondering van incidentele passage van das of rode eekhoorn worden binnen het plangebied geen strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) verwacht. Er worden derhalve geen effecten op strenger beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht.

5.4 Vleermuizen

5.4.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vleermuissoorten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn. Alle inheemse vleermuizen zijn opgenomen in 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 3: Vleermuissoorten die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
3	baardvleermuis
3	bosvleermuis
3	franjestaart
3	gewone dwergvleermuis
3	gewone grootoorvleermuis
3	laatvlieger
3	meervleermuis
3	nathusius' dwergvleermuis
3	rosse vleermuis
3	vale vleermuis
3	watervleermuis

5.4.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is langs éénkruisende weg een bomenrij aanwezig die mogelijk van aanmerkelijk belang is als vliegroue voor vleermuizen. Het betreft de bomenrij langs de Hoofddijk.. Daarnaast zijn delen van het plangebied geschikt als foerageergebied.

Binnen het plangebied zijn geen holten of andere ruimten aanwezig die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt.

5.4.3. Effectbespreking

De bomen langs de Hoofddijk zijn mogelijk van aanmerkelijk belang als vliegroue van vleermuizen. Indien deze bomen worden gekapt is aanvullend onderzoek nodig naar het gebruik door vleermuizen. Indien op deze locatie voldoende bomen kunnen worden gehandhaafd om het functioneren van de mogelijke vliegroue te waarborgen is aanvullend onderzoek niet nodig, wel dient dit middels een adviesmemo van een onafhankelijk ecooloog te worden aangetoond dat een vergroting van het gat in de bomenrij geen negatieve effecten heeft voor een eventuele vleermuisroute.

Directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht.

Tijdens de werkzaamheden kan bij gebruik van kunstlicht verstoring optreden op foeragerende of passerende dieren. Dit effect wordt beperkt door gebruik te maken van gerichte verlichting of geen verlichting als dat kan.

5.5 Reptielen

5.5.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn

Tabel 4: Strenger beschermde soorten die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
2	levendbarende hagedis
3	hazelworm
3	ringslang
3	muurhagedis

5.5.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek bij de oostelijke slootkant aan het noordelijke uiteinde van het plangebied een ringslang waargenomen. Naar verwachting fungeert het plangebied als foerageergebied en mogelijk ook als verbindingszone. Daarnaast is het mogelijk dat de oever wordt gebruikt voor overwintering.

Binnen het plangebied zijn geen broeihopen aanwezig.

Andere reptielensoorten worden gezien het biotoop niet binnen het plangebied verwacht.

Figuur 5: Ringslang bij oostelijke slootkant aan het noordelijke uiteinde van het plangebied.

5.5.3. Effectbespreking

Binnen het plangebied komt de ringslang voor. Er gaan geen broeihopen verloren. Wel is de oeverzone mogelijk van belang voor overwintering. Bij werkzaamheden aan de oeverzone kunnen ringslangen worden geraakt of verstoord. Aangezien de ringslang is opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet is voor de werkzaamheden een ontheffing in het kader van artikel 75C van de Flora- en faunawet benodigd.

5.6 Amfibieën

5.6.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn.

Tabel 5: Strenger beschermde amfibieën die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
2	alpenwatersalamander
3	heikikker
3	kamsalamander
3	poelkikker
3	rugstreepad
3	vroedmeesterpad

5.6.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is een gewone pad aangetroffen. Binnen het plangebied is geschikt biotoop aanwezig voor diverse algemeen beschermde amfibieën (zoals bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander). Daarnaast is de sloot en de oeverstrook mogelijk geschikt als leefgebied voor diverse strenger beschermde amfibieënsoorten als heikikker en rugstreepad.

5.6.3. Effectbespreking

In het plangebied komen algemeen beschermde soorten amfibieën (tabel 1 van de Flora- en faunawet) voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Hieraan kan worden voldaan door van een kant af te werken, waardoor dieren de kans krijgen om te vluchten.

Daarnaast is het plangebied geschikt als leefgebied voor strenger beschermde soorten als rugstreepad en heikikker. Door de voorgenumen werkzaamheden, en met name het vergraven van de watergangen, kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Nader onderzoek moet uitwijzen of binnen het plangebied strenger beschermde soorten amfibieën voorkomen.

5.7 Vissen

5.7.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn.

Tabel 6: Strenger beschermde vissoorten die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
2	kleine modderkruiper
2	rivierdonderpad
3	bittervoorn
3	grote modderkruiper

5.7.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de licht beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet) kleine modderkruiper en marmergrondel waargenomen. Andere

beschermde vissoorten worden op basis van het uitgevoerde schepnet onderzoek niet binnen het plangebied verwacht.

5.7.3. Effectbespreking

In het kader van de voorgenomen werkzaamheden in de vorm van het vergraven van de sloot worden negatieve effecten op de kleine modderkruiper en de marmergrondel verwacht. Voor ruimtelijke projecten waarbij negatieve effecten op de kleine modderkruiper optreden, kan gewerkt worden volgens een gedragscode. Bijvoorbeeld de 'Gedragscode flora en faunawet voor de bouw en ontwikkelingssector' of 'de gedragscode Provinciale infrastructuur'. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

5.8 Ongewervelden

5.8.1. Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van de planlocatie bekend zijn.

Tabel 7: Strenger beschermde soorten ongewervelden die in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Bron: www.telmee.nl.

Tabel FF-Wet	Soort
3	rouwmantel

5.8.2. Resultaten veldbezoek

Binnen de planlocatie is geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde ongewervelden.

5.8.3. Effectbespreking

Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop worden geen effecten op beschermde ongewervelden verwacht.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Beschermde soorten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 8. Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

		Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht beschermde soorten	Tabel 3 Streng beschermde soorten	Vogels
Vogels	Broedvogels algemeen				X
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten	X			
	das rode eekhoorn <i>het gaat om mogelijke incidentele passage</i>		X		
Vleermuizen	baardvleermuis bosvleermuis franjestaart gewone dwergvleermuis gewone grootoorvleermuis laatvlieger meervleermuis nathusius' dwergvleermuis rosse vleermuis vale vleermuis watervleermuis <i>het gaat uitsluitend om vliegroute en foerageergebied</i>			X	
Reptielen	Ringslang			X	
Amfibieën	Algemene soorten	X			
	poelkikker rugstreeppad vroedmeesterpad heikikker			X	
Vissen	kleine modderkruiper marmergrondel		X		

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Planten
- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Ongewervelden

6.2 Ontheffing Flora- en faunawet

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet); voor algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud een algemene vrijstelling.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of de werkzaamheden resulteren in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en of er een ontheffing is benodigd. Ook is aangegeven of er nader onderzoek nodig is.

Tabel 9: Overzicht per soortgroep of nader onderzoek is benodigd en of er ontheffing op basis van de Flora- en faunawet is benodigd.

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Vogels	De projectlocatie is geschikt voor diverse broedvogels. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd is de kans zeer groot dat broedende vogels worden verstoord. Er zijn geen vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig.	nee	Nee. Voor het verstoren van broedende vogels en het vernietigen van nesten wordt geen ontheffing verleend. Verstoring en vernietiging dient in eerste instantie te worden voorkomen. Dit kan door de werkzaamheden waarbij water wordt gedempt of bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd uit te voeren buiten het broedseizoen*, of wanneer voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundige is vastgesteld dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn.

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Algemene grondgebonden zoogdieren	Met uitzondering van incidentele passage van das en rode eekhoorn worden binnen het plangebied alleen algemene zoogdieren verwacht. Dit zijn soorten van tabel 1. Voor soorten van tabel 1 is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing benodigd.	Nee	Nee
Vleermuizen	De bomen langs de Hoofddijk zijn mogelijk van aanmerkelijk belang als vliegroue voor diverse vleermuissoorten. Directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht.	Mogelijk, Indien de bomen langs de Hoofddijk worden gekapt is aanvullend onderzoek nodig naar het gebruik door vleermuizen. Indien op deze locaties voldoende bomen kunnen worden gehandhaafd om het functioneren van de mogelijke vliegroutes te waarborgen is aanvullend onderzoek niet nodig.	Mogelijk. Aangetoond dient te worden of de Hoofddijk fungeert als vliegroue en/of aangetoond dient te worden dat de vliegroue door de kap van enkele bomen niet wordt aangetast door middel van een onderbouwd advies van een onafhankelijk ecoloog. Indien uit één van de bovenstaande onderzoeken niet afdoende kan worden aangetoond dat een cruciale vliegroue onaangetast blijft, is een ontheffing van de Flora- en faunawet benodigd.
Reptielen	Binnen het plangebied is leefgebied en mogelijk overwinterbiotoop aanwezig van de ringslang.	nee	Ja

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Amfibieën	Op de projectlocatie komen algemene amfibieën voor. Dit zijn soorten van tabel 1. Voor soorten van tabel 1 is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing benodigd. Mogelijk komen echter ook streng beschermde soorten als heikikker en rugstreeppad voor.	Ja. De aanwezigheid van strenger beschermde amfibieën dient nader te worden onderzocht.	Mogelijk. Indien binnen het plangebied streng beschermde amfibieën worden aangetroffen dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.
Vissen	Binnen het plangebied komen de licht beschermde vissoorten kleine modderkruiper en marmergrondel voor	Nee	Ja. Voor werkzaamheden aan de watergangen is vrijstelling nodig van de flora- en faunawet. Aangezien het licht beschermde soorten betreft (opgenomen in tabel 2 van de flora- en faunawet) kan vrijstelling worden verkregen door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode.

** Voor broedvogels zonder vaste rust -, nest- of verblijfplaats is geen ontheffing nodig voor het verstoren van leefgebied, mits er tijdens de verstoring geen bewoonde nesten aanwezig zijn. In de regel kan het broedseizoen worden aangehouden. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Moeras- en watervogels broeden meestal tussen 1 april en 15 augustus. Het gaat echter om een broedgeval, ongeacht de datum.*

6.3 Gebiedsbescherming

De werkzaamheden vinden niet plaats binnen Natura 2000 gebied, Beschermd Natuurmonument of Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde beschermde EHS gebied bevindt zich op 270 meter afstand van de projectlocatie. Er treedt geen ruimtebeslag op. Indien toename van geluid of licht door het project niet kan worden uitgesloten dient echter wel contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag (provincie Utrecht) over de omgang met externe werking van het project op het nabijgelegen EHS gebied.

6.4 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies uit de quick scan worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Er is in de te vergraven watergangen nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van streng beschermde amfibieën in het bijzonder rugstreeppad en heikikker, maar mogelijk ook poelkikker en vroedmeesterpad. Het onderzoek naar de rugstreeppad kan het beste worden uitgevoerd in de periode

april – 15 juli. De aanwezigheid van de heikikker kan het best worden onderzocht in de periode februari – mei, waarbij 2 bezoeken in de periode februari/ maart plaatsvinden. Het onderzoek naar de poelkikker en de vloedmeesterpad kan hiermee worden gecombineerd.

- Bij het kappen van een deel van de bomen langs de Hoofddijk, dient te worden onderbouwd dat het gat tussen de bomenrij geen onderbreking in gaat houden voor een vleermuisroute, of te worden aangetoond dat het überhaupt geen cruciale vleermuisroute betreft. Voor dat laatste is aanvullend onderzoek nodig naar het gebruik door vleermuizen. Indien op deze locaties voldoende bomen kunnen worden gehandhaafd om het functioneren van de mogelijke vliegroutes te waarborgen is dit aanvullend onderzoek dus niet nodig. Eventueel benodigd onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen kan het beste worden uitgevoerd in de periode 15 mei – 15 oktober.
- Vanwege de aanwezigheid van de ringslang, de kleine modderkruiper en de marmergrondel dient ontheffing in het kader van artikel 75C van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Aangezien de marmergrondel en de kleine modderkruiper zijn opgenomen in tabel 2 van de flora- en faunawet kan voor deze soorten vrijstelling worden verkregen door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Aangezien voor de ringslang toch ontheffing moet worden aangevraagd wordt echter aangeraden om ook de kleine modderkruiper en de marmergrondel op te nemen in de ontheffingsaanvraag.
- Werkzaamheden waarbij grondverzet plaatsvindt dient te worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van de ringslang (globaal van oktober tot en met februari).
- Werkzaamheden aan de sloot dienen te worden uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper en de marmergrondel (globaal maart tot en met augustus).
- Indien toename van geluid of licht door het project niet kan worden uitgesloten dient contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag (provincie Utrecht) over de omgang met externe werking van het project op de nabijgelegen EHS (Ecologische Hoofdstructuur).
- Werkzaamheden waarbij water wordt gedempt of bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd, dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden vastgesteld dat er in te verwijderen bomen/struiken/vegetatie geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien er in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn mag er niet gewerkt worden.
- Werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie wordt verwijderd moeten vanaf één zijde worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren tijd hebben om te vluchten (zorgplicht).
- Tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden dient uitstraling van kunstlicht naar de omgeving zoveel mogelijk te worden beperkt. Hiertoe dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de boomkronen en de

watergangen zoveel mogelijk worden ontzien.

7 Literatuurlijst

- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.libellennet.nl
- www.vlindernet.nl
- www.ravon.nl
- Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.
- Ravon, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen.
- Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem..
- Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels.

Colofon

Opdrachtgever ITC Utrecht B.V.
De heer M. Donders

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

DK G 3.00
Daalseplein 101
3500 GW Utrecht

Telefoon 030-2653257

Ondertekenaar
Adviseur ecologie

Projectnummer IN160695

Opgesteld door Arnold, WJ

Versie:	2.0	Status	vrijgegeven
	Naam:	Paraaf:	Datum:
Opsteller	drs. T.P. Seip		22-11-2013
Controleur	drs. C.A. van der Kooij		22-11-2013

© 2013, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.